

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Најновије из Париза.

Кад је отио с овог света
Сиви соко Гамбета
Многи су рекли од срца:
Лака ти црна земљица!

Лака ти црна земљица!
Рекло с' прваку том:
Ал на гроб његов поне се
Дебели принц Жером.

Ту поче ногом лупати
И тражит' правицу;
Ту поче круну искати
На своју главицу.

И не даде с' Гамбети
Да лако полешка,
Он с јутра таки осети,
Да ј' земља потешка.

Да богме да је терет то
За гроб, овако нов.
Кад на њег скочи с чизмама
Дебели пустилов.

Покојник на час осети
На гробу свом quelque chose —
Но принц се Жером затрчо',
И разби црвен нос.

И вреле жеље принчеве
Наишле су свој хлад.
И Гамбети је опета
Земљица лака сад.

Телеграми.

Султан Хамид Стармалом. Ја би се радо претплатио на твој лист, јер чујем да добро читаш ацикуран Турском народу; ал ево нисам сигуран, да ме нећеду ове године бар десет пута убити — па зашто да ми пропадне претплата.

Маша Врбица напредњачкој влади у Београд. Ја држим да имам довољно неповерења у народу, — гледајте дакле на направите и за мене какву министарску столицу.

Бонту Алекси Протовом. Честитам ти нову годину, на сунцу слободе, какве ни у француској републици нема.

„Видело“ „Стармалом.“ Чујем да имаш за мене нове мумаказе. То ми је баш мило! Јер ја сам већ изгубио наду, да ћу живети чак до у-секновенија.

Из Карловаца. Велика, страшно велика вода. Сад већ и наименовани види, да га раставља читаво море од осталог народа.

Шетња по Новом Саду.

CXXXV.

Био сам на пик-нику.

А шта је то пик-ник? Запитаће ме који глупа гонаклоњени читалац или која непретплаћена читалица, која није била никад у Новом Саду ни у Паризу. Шта је то пик-ник, једе ли се то, или се пије? Или: је ли то каква играчка, што се господска деца с њом играју?

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Јесте, драги читаоци, погодили сте. Пик-ник је заиста нешто, где се и једе и пије и игра. То вам је једна лепа забава, која се од сватова само по томе разликује, што на пик-нику нема свекрве ни пунице, нема правог домаћина, него је сваки гост уједно и домаћин, и сваки је гост уједно и свекрва и пуница, и кум и прикумак, и девер и крчкало. А то исторично право на домаћинство стекао је сваки гост тиме, што је и он општој гозби допринео по које невино прасенце, калуђерску шунку, шпањолску тарту и од кромпира салату. Овако постављени и претоварени столови јако сећају човека на карловачко „благодјејаније,“ а сећају га нарочито тиме, што свега тога тамо нема. Оваки општи пик-ници држе се у Новом Саду сваке године по једанпут и с тога нас јако сећају и на омладинске скупштине, које се такођер сваке године сазивају, само је разлика та, што Мађари омладинске скупштине не трпе, а на пик-ник су и ове године — као и иначе — у великом броју дошли и играли онако, како смо им ми дали свирати. Но ипак се нису могли уздржати ни сада, да своју срџбу спрам свега што је српско не покажу, те као што обично газе ногама све што је српско, тако су и сада патос српскога позоришног здања (где се пик-ник држао) ногама газили (особито у „чардашу“).

Него добро је приметио наш уважени господин М. да би оваке прилике најзгодније биле, да се Срби и Мађари здруже и спријатеље: јер што петиције, журналистика и интерпелације не могуше да учине, то ево учини пик-ник: Мађари дођоше Србима у госте, с њима се лепо целу ноћ провађају и братски разговарају.

И заиста чисто је пасија била гледати, како час Српкиње играју „чардаш,“ час опет Мађари не играју „коло“. Једном речи, забава је тако сјајна била, да неби од сјајности своје ни онда ништа губила, да је мање Мађара на њу позвано било.

Долепомјанути и смирено потписани имао је част бити натеран да каже неку здравицу. Ова је испала скоро као нечији „божићни поздрав“ — није имала ни репа ни ушију. Још да се није мајстор Јефта лицидер благовремено накашљао, можда се још ни сада неби свршила, те би се оно хладно прасеће и ћурчије печење још већма охладило, а у чашама би се на вино ухватила жабокречина, као што се ухвати оно зеленило на барама које дуго стоје. Да су наше штоване госпође одборнице саме наздравиле, уместо што су мене на то опуномоћиле, уверен сам да би здравица много лепша, чистија и пунија смисла била, јер ја сам о новој години прочитао толико „божићних поздрава,“ посланица, оцачарских честитака и уводних чланака, да се чисто сам себи чудим и дивим, како сам могао и ону мрву смисла и логике искресати, ако је у опште и те мрве било!

На забави овој скоро до зоре ниси могао ни једнога госта видети, да вади сахат из џепа, као да смо сахатове наше од Бонтува на поклон добили те се бојасмо да их извадимо, да неби когод опазио те нас денунцирао, или је томе узрок, што смо на

забави тако добро проводили, да није ником ни пало на ум, да гледи које је доба, а некако смо чисто и заборавили да егзистира кревет, јастуци, шлофрок и папуче. Поред доброг и црног вина заборавили смо на благословену земљу Ханан, где мед и млечко тече.

За нашу забаву морао је читати у новинама и сам Дунав, јер је и он долазио и како се забава сутра дан продужила, долазио је и опет, али га да ме (и дамови) не пустиће да дође ближе. Шта више морамо му признати у заслугу, да је он толико галантан био, да нам се и за музику постарао јер само преко њега је могла доћи градска банда, да нам то вече свира. Јест, јест, то је било његовом протекцијом, и у опште штогод из Варадина добивамо, све то преко њега иде! Шта више, преко њега нам долази и из Карловаца све што је лепо и честито, поздрав и посланице, те како је Дунав због велике воде мутан, то кад се жели што лепо из Карловаца да се шиље, мора се у оптативној форми овако зажелити: Мутнига Дунав однео!

Него кад смо отиш (ако се још сећате) говорили о пик-нику и о Мађарима, заборавили смо да споменемо, да пик-ници нису наш оригиналан изналазак него их је изумела мађарска влада у Будапешти. А о томе ће се сваки лако осведочити моћи кад помисли, шта је пик-ник: Кад разни људи за своје новце набаве и прикупе што добро, па то онда са свију страна пошљу на једно командовано им место по назначеној адреси. На пример кад се разни фондови: Текелијни, словачке Матице и гимназије, порција са свију страва и т. д. пошљу у Будапешту, онда је тиме приређена господи у Будапешти забава, при којој се они добро провађају и веселе и која се зове пик-ник. Разлика је само та, што овде код нас једемо ми сви заједно, који смо што приложили, ал оне наше фондове једу други. Ал разлика та није битна, него само формална, као год што и између „божићнег поздрава“ и „племените посланице“ нема никакве битне, но само формалне разлике, јер „посланица“ хоће да изгледа по форми својој врло „учена“ а „божићни поздрав“ врло „популаран,“ а у ствари је све једно, јер народ неће разумети ни схватити ни ону „ученост“ ни ову „популарност,“ дакле остаје опет све на старом, те можемо слободно бити безбрижни и весели; једина нам жалост само још остаје за оним шункама и „шварглама,“ што су из манастира Гргетега покрадене. Жалост је заиста, да су се њихови већ и у манастире могли увући!

Али једанпут је као ни једанпут! Један пик-ник, то је ко ни један. С тога нам није друго ништа преостало било, него да се сутра дан у вече опет састанемо, већ и због тога да нам се не би пребацити могло, да се ретко састајемо, као што се с правом може да пребаци патронату новосадске више девојачке школе. Сутра дан је још веселије било, не знам да ли с тога, што су повољнији гласови дошли о стању воде на Дунаву или је томе узрок, што смо сви дошли у простијем оделу, без балских накита, на забаву, шта

више и сам мој кум оставио је свој облигатни фрак код куће, па и опет је Европа остала мирна, изузимајући само Београд, где је опет један нов лист покренут!

И у намештају је било разлике између првог и другог вечера: прво вече беху два реда столова, но како је првог вечера мој брат М. пребацио неки „дуализам“ и поделио нас на браћу с ову и с ону страну сале (не Саве, јер сви смо били с ове стране св. Саве,) то се овога другог вечера томе клерикалству стало на пут тиме, што је један ред столова изнесен на поље, само је један сто још остао на тој страни, али боље би било да је и тај један уклоњен, јер онда би се оно „друштво,“ што се цело после подне и цело вече онде картало, повукло гдегод у приватну кућу, где неби било узнемирено нашом лармом, свирком, играњем и наздравицама, у приватној кући би могли по својој вољи заповедати да буде мир.

Још бих овде при крају рад био захвалити нашим милим, леним и добрим одборницама, што су нам овако веселу и красну забаву приредиле. Ја бих се овде упустио да им опширно захвалим, али се бојим да ћу се опет заплести као ономад на пик-нику, кад су ме натерали да говорим, а немам при руци мајстор Јефте да се накашље. За то ћу укратко да кажем: Живиле, и много нас година забављале и веселиле!

Аб.

У ш т и п ц и.

Д Најновији виц у Новом Саду, који се чуо о богојављенију по свима кафанама ово је: До сад смо о богојављењу ишли ми на Дунав, а ове године Дунав долази к нама! (Само што лане, ма да је био пролетан дан, нисмо ни ми с литијом ишли на Дунав, нити је Дунав долазио нама. И овом је ваљда крива — о м л а д и н а ?)

* У Новом Саду не може српска читаоница да нађе председника, у В. Бечереку пак не може председник да нађе читаоницу!

* Новине доносе ужасан глас, да је у некој варошици у Русији цигаретом се запалио циркус, који је био сав од дасака, те је неколико стотина људи изгорело. И наш је новосадски циркус био од самих дасака, штала му пуна сламе, врата са стране нема никаквих — па зашто наша власт није забранила, да се у њему представљати не сме, него смо 6 недеља у опасности лебдили? ваљда за то, што је ту забрану у своје време „Стармали“ предложио?

□ Новосадске путунице добивају од министарства похвалан декрет, што су непрестаним одвађивањем воде из Дунава учинили да вода опада и тако су нам варош спасли од поплаве.

△ Знао сам ја и без бечких телеграма, да ће бити велике воде, чим су почеле изилазити неке послианице и поздраве и неки нови позиви на претплату.

Аб.

И опет наша најновија лирика.

Та докле ће већ!

Нова година осим што нам је донела вилику воду, која потопа толика села и вароши, још је (као и лане) и мени специјално нашкодила тиме, што ме је песником начинила.

Једно јутро пробудим се ја, а у моме срцу осетим неку жицу, где се провукла кроз руку и крај јој ушао чак у прсте. То је била појетична жица. Али мора бити да је била електрисана, јер све су ми прсти нешто дрхтали. Потужим се једном пријатељу, који је пун искуства у тим стварима и он ми рече: Знаш ли шта је, то је у теби поникла појетска жица, прсти ти играју, — они би да пишеш стихове!

— Еј! наопако! помислим у себи. Зар то под моју старост да дочекам! Шта сам ја богу згрешио, да ме у песника претвара? Зар ми није доста моје сиротиње и без тога! Зар ме није г. 1876. велика вода из квартира истерала, него још и струја песничка да ме поплави!

Шта ћу да радим. Прсти дрхћу све јаче. Морам сести да напишем коју песму.

Јест, али шта ћу, кад никаква повода немам. Апа Зуб је већ написао оде свима, коме је требало. Мени није ништа остало. Заљубљен нисам ни у кога, па да излијем у песми љубавна осећања генералици срца мога, и да је у идеји провозам на поетичним каруцама са четири пегазуса преко Ђуприје моје фантазије у Сијон мојих жеља и идејала.

Баш ја тако разбијам главу шта ту да стихотворим и већ сам због разбијања главе хтео и *Visum repertum* да нишем, а оно ево ти мога Шандора, разносача „Заставе,“ те ме замоли да му напишем честитку за ново лето у стиховима.

— Та не треба да ме молите, него ја још вама велим: хвала!, што сте ми дали штофа, ви сте кројач по занату, па знате, шта је то хтети шити чакшире, а немати штофа; јел те да је то немогуће?

— Е. ал ја сам чуо (одговори Шандор), да се песме могу писати и без штофа, онако у ветар.

Ја погледим тужним погледом на мој уреднички кошар, а Шандору нисам ништа одговорио.

Елем призовем ти ја Музу, па је посадим на фотељу срца мога и дадем јој за „јаузи“ моја осећања, те док се она играла „фрише фире“ са мојим застарелим идејама, као са неким теткама и стринама, дотле сам ја написао овај новолетни поздрав.

На нову годину 1883.

Целог лета доносих Вам
У „Застави“ умне хране,
Ви с шлофроком и чибуком
Читасте је натенане.

Од душевне ове хране
Што Вам носих свима скупа,
Уводни су чланци били
Топла, снажна, масна су па.

Политични преглед беше
Крепко месо с добрим сосом,

За душевни стомак краси
Кад с' залије винском р о с о м.

А Дописи са свих страна
Умокци су били красни,
За читаче занимљиви
А за кривце и опасни.

Т е л е г р а м и беху разни,
Ја их носих с неком језом —
То су били асијети,
Или риба с мајонезом.

М е с т н е в е с т и: Позориште,
Бал, Беседа, приход чисти —
Светковине и дочеци —
Та то беше десерт исти!

А О г л а с е новинарске
Вадио сам из рукава:
„Циркус“, „звона“, „шпицвегерих“
То вам беше црна кава.

На тако Вам р у ч а к носих
И Ви увек бесте сити —
А да ли ћу — барем данас —
И ја тако исто бити?

Кад сам свршио стихове и кад су ме Муза и Шандор оставили, уђе ми и разносач „Српског кола“, те тако и њему без Шандора и без Музе напишем ове стихове:

На ново лето 1883.

Имам част се представити
К'о разносач „Српског Кола“!
Пешке сам га разносио
Јер не држим своја кола.

А не држим зато само,
Што ј' калдрма наша лоша,
Па с' точкови лако ломе
Те б' Вам онда доцкан доша'.

Него пешке брже, боље,
Хитам, летим по сокаци,
Па Вам „Српско Коло“ носим
Тек машина што г' избаци.

Па му слова још миришу,
А хартија још му влажна —
Кад узмете у руке га
Да читате факта важна.

„Српско Коло“ сад улази
У годину своју трећу —
А ја данас свима желим
Мир, весеље, сваку срећу!

Много лета Ви тропаре
Новом лету да појите —
А и мене разносача
Да који пут — напојите.

Уз то ми уђе писмоноша и донесе пошту. Од свију писама, новина и партецетлова, што ми тај дан стиглоше, највећма ме обрадовао Германов „Божићни поздрав“ и Радићева „Посланица.“

Но још ја под утиском тих посланица стењем, а ево ти Стевана разносача „Стармалог“ са скромном жељом, да му његова осећања према претплатницима „Стармалог“ излијем у стиховима, па да он сутра обује чизме и разнесе по вароши своја осећања према „добротворима“, који допуштају, да им он сме и по цичи зими и по највећој припеци „Стармалог“ разносити.

Ја сам био исцрпљен већ од оног пређашњег стихотворисања, те с тога пека ми се не замери, што сам при писању Стеванове честитке правио плагијат из Германове посланице, јер па послетку, ја нисам Аца Зуб да могу бити увек оригиналан, као што за њега кажу, да је „оригиналан човек.“

Ево те Стеванове експекторације:

Посланица на нову годину 1883.

Божијеју милостију
Ја, разносач „Стармалога“,
Пишем ову посланицу
Без „ордена жељезнога“.

Ја „советник тајни“ нисам,
Нит' „кавалер првог реда“
(Ат' се нисам ни намет'но
Наносећи Српству вреда!)

И забран сам законито
Вољом мога доброг шефа.
Да разносим „Стармалога“
Што публици гради шефа.

Па разносећ' — право идем
Не кривудам тајном страном,
Те сад ево поздрав шиљем
Православним Христијаном.

Претплатници наши драги
Били нови или давни —
Једном служим к'о и другом
Сви су мени мили, равни.

Ја никога не „проклињем“
Нит' називам кога „врагом“ —
К'о што чине „кавалери“
— Ал ја нећу њиним трагом.

Него молим Бога вишњег
А за моје Српство цело,
Ја не желим к'о „кавалер“
Једном црно, другом бело.

Свима желим да им срећа
Свуд отвара широм врата,
То Вам желим без притворства
И библијских без цитата.

Уз те жеље још ћу да Вам
Уверење дадем тврдо:
Да ја немам спајилуке:
Даљ, Борово, Бело брдо.

Горепомјанути смирени разносач „Стармалог“ **Стеван** с. р.

После оваке муке (заиста ми је било мучно поред неких и неких посланица) добро је мало поткрепити се добрим вином. Добра вина има у доброг нашег Лазе бирташа. Отидем тамо мислећи да је свакој поезији крај, али кад ми дебела Магда донесе тазе вина и још кад ме замоли, да јој неколико речи напишем, да гостима може честитати ново лето, онда сам увидео, да и при вину има поезије. Узмем задарски „Српски лист“ са стола, јер сам знао да ће ту бити беле хартије, јер у сваком броју има по који „конфискован“ чланак те — запаљеним па угашеним палидрвџетом напишем на празном (конфискованом) простору ове врсте:

На данашње ново лето,
Берићет Вам сваки цвет'о!

Пратила Вас срећа свагда,
То Вам жели Ваша — Магда.

Сад сам испио моје вино, те пођох кући, осврћући се на све стране чувајући се, да ме од куд не виде ошачари, ноћни стражари, кестенције и доктори, јер ће и они онда захтевати, да им напишем честитку за нову годину, да разносе сутра по вароши својим „добротворима.“

Аб.

Ђира. Је си ли чуо море, та ово је више него што сам ја очекивао.

Спира. А шта то?

Ђира. Ја сам помишљао, кад се војничка крајина приведе у уставан живот, да ће јој се са званичне стране казати: „једну мањ е!“ — На то сам ја био спреман.

Спира. А кад оно — ?

Ђира. Нема ту једну мање, него таки десет (посланика) мање.

Спира. Даклем изборни ред није само октропрат, него је шта више децимират.

Ђира. Отац Герман је сада у великој неприлици.
Спира. Е да!

Ђира. Ако остане у Карловцима, — може се удавити. А ако побегне, — казаће се, да бежи од воде.

Ђира. Дакле Бизмарку су сада доктори препоручили, да још једно средство покуша, — т. ј. да пусти браду.

Спира. О боже, боже! какви ли нема болести, какви ли нема лекова на свету.

Ђира. Заиста! И мени нешто паде на ум.

Спира. А шта то?

Ђира. Кад би нешто Анђелић добио са свим противну болест од које нема друга лека, већ да обрије браду. То би за цело, не само за њега, већ и за нас лековито било.

Нова реч.

Прочитао сам и ја божићни поздрав на коме је потписан „Горѣпомянутый смиренный Патриархъ Митрополитъ и Архиепископъ Германъ.“

Мислио сам да у том поздраву нећу наћи ништа ново. Али сам се преварио. Нашао сам ново сковану, лепу, савременим потребама одговарајућу реч: „Нравопад.“

Штета би било да та реч пропадне. За то обраћам пажњу наших лексикографа, да „Нравопад“ уврсте у српски речник, — али наравно, вечнога воспоминија ради додавши, да тај „Нравопад“ имамо захвалити „горѣ помянутом“ оцу Герману.

Једна овчица.

Пуслице.

Даклем Рабагас ће се сада штампати у засебној књизи, и свако ће се моћи уверити, да у томе комаду нема ни жандара, ни тесака, ни разбијених глава, ни министра, који из ложе командира: удри! — једном речи, да је то све била пушта измишљотина погане опозиције.

Знате ли колико има позоришних зграда у Европи? — 1457. У први мах изгледа да је то много. Али кад човек помисли колико комедија и трагедија бива у Европи, — онда мора признати, да је према томе позоришних зграда још врло мало.

Двогласна скупштина, која је (да је живиздрава) прекорачила и у нову годину, добила је сада и ново име, сад се зове „изванредна скупштина“. (Бајаги, до сада је било све у реду).

Кад коме украду 74 шунака, то још није тако велики малер. Шунака ће бити и до године. Али кад коме украду и поједу аутономију, то мало друкчије боли. — Даклем тешите се браћо калуђери, да има и већих страдалника од вас.

Ако вам ко каже да је у крилу српске право славне, па још Панчевачке општине могао понићи такав предлог, да се власт замоли да и последње две српске школе комуналише, — молим вас запушите уши и не верујте. Не верујте му ни онда, ако вам каже да је то сањао: не верујте му ни онда, — јер тако што Србин ни сањати не може.

Штампарска погрешка.

Једне новине говорећи о Маши Врбици и његовом богатству, хтедоше рећи да „знају где је темел његовом богатству,“ — но у место темел слагач сложи: „Темел“, а коректор не гледајући у рукопис, није приметио да је погрешка и остави тако.

Сад је питање, еда ли је то баш здраво велика погрешка, и треба ли је исправљати.

Чудновато.

У Београду се зове да је пречишћена полиција. То зна и Ђорава баба. Ал ево читамо у „Беогр. Дневнику“ да су онама у хлебу, који пече Серафим хлебар нашли нешто — а што неби казао баш поименце, — да су нашли једну ваш. Како се та ваш слаже са пречишћеном полицијом, то можда само Серафими и Херуфими знају, ми смртни људи не знамо.

Па онда, откуда једна мала ваш да добије толики хлебац, — а овамо знамо да баш сада толики поштени људи губе и оно парче хлеба, што га имадоше.

Нали-мегданција.

Досетке, наивности и др. из дечијег живота.

(Продужење)

На бадњи дан запитам девојчицу, кћер једног званичника: Шта ти ради мати? — „Једи се,“ одговори ми девојчица. — „Ето ти га на; а за што да се једи?“ — „Хтела је данас да прави сарму, ал не може нигде да добије протокола.“

— А што си се ти тако забринула Мацо?

— Мислим се нешто.

— А шта то премишљаш.

— Ја не знам шта да одговорим матери, кад ми каже: „пази да не разбијеш флашу!“ — Ако јој одговорим: „Нећу!“ она ће мислити да нећу да пазим. Ако јој одговорим: „Хоћу!“ она ће мислити да хоћу да је разбијем. Па ја, бога ми, не знам како да одговорим.

— Чико, и ја сам направила једну загонетку.

— А какву то? да чујем.

— Е, па погодите! Загонетку треба погодити, а не да вам ја кажем.

Евица је већ у седмој години па још се не разумева у сатовима. Више пута смо је поучавали и говорили, да је то срамота: гледати на сат, а не знати колико је сати. — Тако и јуче. А она ми на то јетко одговори: Али како ћу да знам, кад је округло.

— Је ли, тата, јеси и ти кад био мали?

— Јесам дабогме.

— А шта си био, — девојчица или мушкарац?

— Мушкарац.

Она се мисли, мисли, па запита још и ово: А зар су онда и деца имала браду?

— Јел'те кумо, хоћу ли ја добити после још једну јабуку?

— А као зашто би ти то хтела у напред да знаш?

— Ако нећу добити још једну, онда ћу ову полагамо да једем.

Из мога сећања.

Познаво' сам једног старца;

Бројанице ј' увек брао.

Средом није ништа пио,

Петком није ништа јео,

А недељом није крао.

Из школе.

Професор: Кажите Ви мени, како се деле Vertebrata (кичмењаци)?

Ћак (из првог разреда): прво сисари; друго Aves (птице)...

Професор: Добро је, само сте ваљда заборавили да се сисари зову латински „Mammalia.“

Ћак: Нисам, господине, заборавио, већ не смем да изговорим ту реч, јер ми је мама запретила и рекла уши извући, ако од кога дочује. Она каже да није лија.

Рубин.

Дакле признаје и „Позор“ да има глупих Хрвата“ изван Петроварадина. Неки велики Хрват (можда још ни мустаћа нема) из Петроварадина пише у 299. бр. „Позора“ и ово: „Glupavog, u pravom smislu, Hrvata kod nas nema. Nasuprot gde kog ćeš naći, koji je stono vele ludo dobar...“

Нама се чини да би он радо био изабран у загребачки сабор, тако на свршетку некако натуца; ми саветујемо лудо добрим (овде је лудо ваљда што ми велимо здраво, али то није „по хрватски“) Петроварадинцима, да га не пуштају „изван“ Петроварадина, јер онда би био један више. —

Мердивене.

За што латински језик зову мршавим?

Ваљда зато, јер се с њиме отварају рајска врата мршавим католицима. —

Грче.

Бистра глава.

(Жива истина).

Дошао У-н к порезноме уреду у З-н, да иште дозволеће пећи ракију.

— „Колико ћеш дана пећи,“ пита га чиновник.

— „Богме ја не знам, рекли суми код куће 24 сата.“ одговори онај.

— А колико је дана 24 сата?

— Ох! ја не знам колико је.

— Дакле ти не знаш колико сати има дан?

— Ох! где бих ја знао на нашој секули (цркви) сат покварио, пасене чује.

— Баш ме чуди, што то не знаш, ја ти немогу дати допуштење, јер ми давамо само на дан.

— Ваља да је од ујутру до увече дан, од седам до седам сати.

— Па број де на прсте од седам до седам.

Сад он поче бројити на прсте, те ће смејући се рећи: „Охо! ја набројих већ двадесет, хоће ли толико бити?“

Грче.

Алекса Протов.

Алекса је тако чист
Као суво злато.
(Можда му је светлило
Од Видела дато).

Алекса је тако невин,
Као дете код маме —
(Тако невин, као што су
И судије саме).

Алекса је тако бео,
Као снег на стени, —
(Само, чисто белило,
Без труна румени)

Алекса је тако прав
Grad sind seine Glieder, —
(Можда му је Абердар
Позајмио мидер.)

Кали-мегданџија.

Ђука и Шука.

Ђука. Зашто се — бога ти — г. Емилијан Радић пише „племенити“, кад је он калуђер, те се дакле одрекао сваке светске сујете и славе?

Шука. На шта је то теби тако чудно?

Ђука. Та ја знаш к'о штудирам, како ли се онда тек требао потписивати св. Сава, који је био царски син и оставивши дворе оца свога отишао у калуђере.

Шука. Е, то је опет друго, св. Сава није писао овако племените „посланице.“

Сионац.

Ђука. Бога ти Шуко шта су то апостоли?

Шука. То су били њих 12, који су слали „посланице“ ко Галаћанима, Коринћанима и т. д.

Ђука. Е, па то сад у Карловцима има опет један апостол. Који је то, је ли тринаести?

Шука. Тринаести је умро, ово је сад четрнаести апостол.

Сионац.

Сентиментална песма.

(по немачком).

Јесен студи, лето прође,
Већ долази хладна зима;
После зиме, — тад ће доћи
Прамалеће нама свима.

Кад пролеће мило прође,
Тад ће лето да припече;

После њега опет јесен,
П' онда зима, па пролеће.

За пролећем опет лето, —
То ми тако срце дира.
Ох дивна је та природа,
Како уме да варира!

Абабан.

Чудновати близанци.

Господин Цера Н: шетао се промонадом, где опази младу дадиљу, која је водила двоје деце. Њему се допала. — т. ј. не дадиља, него деца, зато се мало задржа и рече дадиљи:

— „О ала су то красна деца. То мора да су близанци.“

— „Јесу!“ (одговори стидљива дадиља, која је ово дана тек дошла са села).

— „А чији су?“

— „Једно је господина Трибуна лаћмана, а друго господина Мојсила професора.“

Зашто прави тестаменат?

Неко у Пешти походи свога пријатеља и затече га баш где пише тестаменат.

— А што ти пишеш тестаменат? да те није ко позвао на дујел?“

— Камо среће да је то, — онда не би морао писати тестаменат? Него су ме позвали да при једном дуелу будем девер; — а ти знаш како при нашим дуелима зрна далеко лете од циља, — дакле може мене лако згодити. Зато се спремам за сваку могућност.
(Fl).

Одговори уредништва.

„Писма из Вршца“. Ово прво писмо дало би због више места повода кривом тумачењу. Иначе мило ће нам бити ако ова писма продужите, али са обзиром на ову нашу приметбу.

Касем-у. Од послатих пет ситница, четири ће се моћи употребити.

Тиндал-у Кога можемо швигаром опоменути, не морамо замахивати тако топузом. А у овом случају немамо довољно уверења, да-ли је нама непознати Н. Н. и швигар заслужио: У опште наши дописници ваља да се сећају, да „Стармали“ поред својег министра строгости има још и министра правичности.

„Менажерија.“ Имамо много боља појма о укусу наше публике, а да би држати смели, да би јој се овака шала допала.

Ч. Ф. Веома нам је сумњиво, — јер видимо да сте у тој ствари јако лично заинтересовани.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на

„ШКОЛСКИ ЛИСТ“ ЗА ГОД. 1883.

24. бројем завршује се четрнаести течај „Школскога листа“ и излази претплата скоро свима нашим претплатницима. У програму листа и начину излажења неће се ни

идуће године ништа мењати, а биће озбиљна брига уредништва, да „Школски лист“ буде сваком годином све бољи и савршенији. У нади да ће нас српски народ и нарочито српско учитељство и одаца и умно и материјално потпомагати, отварамо претплату за г. 1883.

Цена је „Школском листу“ у аустро-угарској монархији, у Босни, Херцеговини и Црној Гори 3 фор. а. вр. а за по године 1 фр. 50 нов. : а Србија за целу годину 8 динара, а за по године 4 динара. Који од гг. учитеља пошље новце за шест претплатника добијаће лист на дар, а који скупи три претплатника добијаће лист у пола цене. Исто тако добијаће лист у пола цене и она гг. учитељи, којима је годишња плата мања од 300 фор. даље сва гг. слушаоци богословије, приправници и приправнице.

Претплата се шаље најбоље поштанском упутницом уредништву „Школскога листа“ у Сомбор (Zombor, Ungarn.) а претплату за Србију прима књижара г. Велимира Валожића у Београду. Молимо да нам се не шаље претплата за краће време него за по године.

Нашим црквено школским општинама стављено је високим школским саветом у дужност, да држе „Школски лист“ за своју школу, на што обраћамо пажњу гг. учитеља.

Уједно позивамо уљудно високодостојнике и имућне чланове народа нашег да изволе и за год. 1883. даривати „Школским листом“ сиромашне школе наше, особито у будимској и горњокарловачкој епархији, у источном Банату, Босни, Херцеговини, Далмацији, Боки и Црној Гори. Имена њихова износићемо као и досада благодарно на јавност.

Још имамо потпуних екземплара „Школскога листа“ од ове године. Ко за исти пошље 3 фор., том дајемо на дар потпун „Школски лист“ од г. 1881 и од г. 1880 све бројеве, колико се код нас налазе. Иначе уступамо „Школски лист“ од г. 1881. за 1 фор. (2 дин.) а бројеве од г. 1880. за 50 нов. (1 дин.)

У Сомбору 31. децембра 1882.

Никола Ђ. Вукичевић,

уредник „Школскога листа.“

ПОЗИВ

НА ПРЕДПЛАТУ

Концем ове године истиче претплата већини наших поштованих претплатника, које овим учтиво умољавамо, да своју претплату за времена поновити изволе, како би им се лист без прекидања слати могао.

Исто тако позивамо уљудно и остале сународнике наше, да својом претплатом притеку у помоћ овом подuzeћу, које се једино потпором народа одржати и развити може.

Ко је пратио за ово кратко време наш лист, могао је разабрати и правац и начин, којим идемо за остварањем оних великих начела, која смо у програму своје истакли, и којих ћемо се и одаца верно држати.

Ми смо се од своје стране трудили, да наш лист уздигнемо на висину сувремене дневне књижевности. Бриге ће наша бити и на даље да га на тој висини уздржимо. Прикладним уводним чланцима расправљаћемо сва политична питања, која на дневни ред долазила буду. Осим тога ћемо у истима нарочиту пажњу обраћати на прилика нашег народа, а као орган српске странке у троједници, на прилике у овој ужој нам отаџбини: У политичном и новинарском прегледу наћи ће читаоци обавештаја о свакадањем политичном положају у свету. За забавну лектуру у листку нашем спремили смо се посебно и у идућој години почећемо доносити један роман из светске књижевности, који своје опште припознате литерарне вредности имаде, и који ће читалачку публику веома занимати и уједно забавним путем многоме поучити. И иначе ћемо настојати, да у сваком погледу одговоримо свом задатку и да „Српски Глас“ буде вредан потпоре народа нашега, коме ће једино служити љубављу и пожртвовањем.

Мислимо дакле, да се можемо поуздано надати лепом и свестраном отзиву српског читалачког света.

Претплата, огласи и наплата огласа нека се изволе управити на администрацију листу, а само оно, што се односи на уређење листа, уредништву „Српског Гласа.“ Нарудбине без новаца не могу се уважити.

„Српски Глас“ излазиће и на даље двапут недељно и стаје за аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине на годину 8 фор. или 20 динара
на по год. 4 " " 10 "
на четврт 2 " " 5 "

Скупљачима уступамо 10% за њихов труд.

У Руми 16. (28.) децембра 1882.

Уредништво „Српског Гласа.“

Књижевни оглас.

Лаз. Нанчић као одговорни уредник, а штампарија Ветла и Веронића као издавалац и власник, оглашују да ће од нове год. у Вршцу издавати недељни лист за материјалне и просветне интересе народне, под именом:

СРПСТВО

Они умољавају сва уредништва српских и хрватских листова, да обзване излазак њихова листа, — што ми овим чинимо.

Програм, који је у огласу опширније изведен, по нашем мњењу пуно одговара сувременим потребама народним.

Цена је листу за Аустро-Угарску годишње 5 фор, на по г. 2 фор. 50 — четврт год. 1 фр. 20. За Србију 12. — 6. — 3 динара.

Издавалац гарантује да ће лист излазити пуну годину дана и у том случају, ако претплата не буде довољна да тршкове покриве.

Молимо за пресуду.

У 28 бр. овога листа расписали смо награду за најбољу оригиналну хумореску и за другу која буде после ове најбоља; а пресуду, која је најбоља оставили смо нашим претплатницима.

Рок је истекао. Сад молимо претплатнике наше да пресуде.

Има 7. оригин. хумореска, које могу добити награду. И то су по реду:

- 1., Ја као курмахер. —
- 2., Таковеки крст.
- 3., Неколико црта из живота мога пријатеља Стеве.
- 4., Последњи лумперај.
- 5., Мали узроци.
- 6., Харалампје Гагић.
- 7., Шта учини љубав.

Ми молимо претплатнике наше, да се пожуре са пресудом, коју ћемо чекати до св. Саве, и онда ћемо у 3. или 4 броју наступајуће године обзнанити резултат овога suffrage universela. Свако нека јави коју од ових хумореска сматра као релативно најбољу, а коју као другу, — али са пуним потписом свог имена. Гласати могу сви претплатници а и они који „Стармалог“ добивају бесплатно или у замену. — Волели би да нам се то пошље дописном картом, на којој да не буде написано ништа друго, само то. А ако ко у писму пошље у коме и друго што има, то ипак нека пресуду своју обашка напише на артији у величини дописне карте, да нам буде олакшано при бројењу гласова.

Уредништво „Стармалог“.